

11.09.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 67

Kuntalaisaloite julkisen liikenteen ongelmista Ruutanassa

TRE:3953/08.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Huhtala Leena

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus

Kuntalaisaloitteeseen annetaan perustelutekstin mukainen vastaus ja aloite merkitään tiedoksi.

Aloite ei johda muutoksiin liikennepalvelussa Ruutanan alueella.

Kokouskäsitely

Matti Joki ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Arto Grönroos kannatti Joen ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu palautusehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: esittelijän päätösehdotus JAA, Joen palautusehdotuksen hyväksyminen EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Joen palautusehdotus hylättiin äänin 11-3.

Perustelut

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenne on saanut kuntalaisaloitteena käsiteltävän palautteen Kangasalan Ruutanasta. Palautteessa on paljon asiaa ja huomioita, jotka liittyvät osin Nyssen linjastokokonaisuuteen ja järjestämään joukkoliikennepalveluun, osin kunnan ylläpitämään palveluverkkoon, osin Pirkanmaan ELY-keskuksen tienpitoon. Lisäksi aloitteessa nostetaan erikseen esille lähijunaliikenne Ruutanan alueella, joka liittyy vahvasti myös valtion myöntämään MAL-rahoitukseen.

Palautetta käytiin läpi Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa 21.8.2024 § 57 ja todettiin, että palautteeseen annetaan virallinen vastaus ja palaute käsitellään kuntalaisaloitteena.

11.09.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Palautteessa on nostettu viisi teemaa, jotka liittyvät riittämättömiin vuoroihin Tampereen suuntaan, Laureenintien pysäkin turvattomuuteen, linjan 95 kalustoon, kevyen liikenteen reitistöön ja valaistukseen sekä lähijunaliikenteen strategiaan.

Ruutanen joukkoliikennepalvelu syyskaudella 2023

Kangasalan Ruutanassa palveli vielä syksyllä 2023 linjat 28 (Ruutana-Linnainmaa-Tays-Ratinanranta-Ylöjärvi) sekä 46 (Suinula/Laureeninkallio-Jussila/Ruutana-Pikkola). Linjalla 28 tarjottiin päivittäin yhteys kerran tunnissa Ruutanasta Tampereen suuntaan. Talvikauden arjen ruuhka-aikoina liikennöinti linjalla 28 toteutettiin 30 minuutin välein. Matka-aika Ruutanasta Tampereen linja-autoasemalle ruuhka-aikoina kesti jopa 50 minuuttia. Linjalla 46 toteutettiin kunnan lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja Ruutanen, Havisevan ja Pikkolan yläkoululle. Linjan 46 aikataulusuunnittelua ohjasi Pikkolan koulun alkamis- ja päättymisajat.

Matkustajamäärät Ruutanen alueella olivat syksyllä 2023 seuraavat:

- Linjalla 28 tehtiin arkipäivisin noin 1 840 nousua, näistä nousuista Kangasalan Ruutanassa tehtiin noin 110.
 - Linjalla 28 nousujen osalta nähdään, että noin 30 nousua tehtiin lakisääteisellä koululipulla, jonka kunta myöntää peruskoulun koulumatkoihin. Näistä nousuista ei voida todeta, tehtiinkö nousut Kangasalan kouluihin, Tampereen kouluihin vai Ylöjärven kouluihin.
- Linjalla 46 tehtiin arkipäivisin noin 380 nousua, kaikki nousut tehtiin Kangasalla.
 - Linjan 46 osalta nähdään, että noin 310 nousua tehtiin lakisääteisellä koululipulla, jonka kunta myöntää peruskoulun koulumatkoihin.

Karkeasti arvioituna voidaan todeta, että Ruutanen alueelta tai Kangasalan keskusta-alueelle tehtiin koululipuilla 310 nousua (linja 46) ja muita kuin lakisääteisiä koululippunousuja tehtiin Ruutanen alueelta joko Tampereelle tai Kangasalle yhteensä noin 180.

Ruutanen joukkoliikennepalvelun muutos syyskaudella 2024

Ruutanassa ja Orivedellä tehtiin linjastosuunnittelua yhdessä asukkaiden kanssa keväällä 2023 samassa yhteydessä, kun linjojen 46 ja 95 linjojen hankintaa suunniteltiin. Asukasvuorovaikutus toteutettiin verkossa 8.-21.5.2023 ja palautteita saatiin lähes 450 kappaletta.

Palautekokonaisuus raportoitiin Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle 24.5.2023 § 35. Asukasvuorovaikutuksen lisäksi molemmat kunnat antoivat lausuntonsa linjastokokonaisuudesta (Kangasalan KH 29.5.2023 § 174 ja Oriveden KH 29.5.2023 § 116). Kangasala korosti omassa lausunnossaan, että yhteyksien kehittäminen niin Tampereen kuin Kangasalan suuntaan on tärkeää.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Palautekoonnin ja lausuntojen jälkeen lautakunnan päätöksentekoon tuotiin linjojen 45 Linnainmaa-Ruutana-Kangasala, 46 Suinula-Ruutana-Pikkola ja 95 Orivesi-Ruutana-Tampere linjastoratkaisu, palvelutaso sekä kilpailutuskokonaisuus, joka hyväksyttiin lautakunnan kokouksessa 15.6.2023 § 54 ja § 55. Tämän jälkeen Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyi vielä uudemman kerran kesäkauden 2024 palvelutason 20.12.2023 § 91 ja Nyssen syyskauden 2024 ja kevätkauden 2025 kokouksessaan 21.2.2024 § 17 ja § 18. Päätöksen mukaisesti liikennepalvelu Ruutanan alueella pohjautuu arkisin ruuhka-aikoina noin tunnin välein liikennöitävään linjaan 95 Orivesi-Ruutana-Tampere sekä päivittäin noin tunnin välein liikennöitävään linjaan 45 Linnainmaa-vt. 9-Ruutana-Kangasalan keskusta-Pikkola ja koulupäivisin liikennöitävään, etenkin Pikkolan koulun alkamis- ja päättymisajankohtiin suunniteltuun linjaan 46 Suinulasta Ruutanan kautta Pikkolan koululle.

Nyssen suunnitteluun saapui myös adressi Ruutanan ja Nurmen Kristillisen koulun välisen yhteyden säilyttämisestä loppuvuodesta 2023, joka käsiteltiin lautakunnassa 20.12.2023 § 91 osana kesäkauden 2024 palvelutasoa. Adressin vastineessa todetaan, että linjoilla 45 ja 46 toteutetaan Kangasalan lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja ja aikataulusuunnittelua ohjaa etenkin Pikkolan yläkoulun sekä osin myös Havisevan alakoulun alkamis- ja päättymisajat. Linjalla 45 liikennöidään talvikaudella noin 60 min välein, minkä johdosta linjalla 45 ei pystytä tarjoamaan yhteyttä niin Kangasalan Pikkolaan kuin Nurmen Kristillisen kouluun. Vaikka linjalla 45 liikennöitäisiinkin adressin ehdotuksen mukaisesti Aitolahdentiellä, linjan aikatauluissa ei pystytä tarjoamaan yhteyttä, jolla lapset olisivat optimiin kellonaikaan niin Pikkolassa kuin Nurmen Kristillisellä koululla. Nyssen matkustajamääräraportin perusteella Kristillisen koulun pysäkiltä Vastarannankadulta iltapäivisin linjalle 28 tehtiin alle 10 nousua.

Uusi liikennepalvelu on nyt otettu Ruutanan alueella käyttöön ja ensimmäisillä talvikauden viikoilla voidaan todeta seuraavia havaintoja: Kerran tunnissa liikennöivä linja 95 Orivedeltä Ruutanan kautta Tampereelle on nopeuttanut matka-aikaa Ruutanasta Tampereelle noin 15-20 minuutilla. Matka-aika Ruutanasta Tampereen linja-autoasemalle on linjalla 95 noin 30 minuuttia. Linjalla 95 tarjotaan liikennepalvelua klo 6-10 välillä noin tunnin välein ja klo 12-19:30 välillä noin tunnin välein. Linjalla 95 mahdollistetaan työssäkäynti ja koulumatkat virastoaikoihin Tampereen keskustassa.

Linjalla 45 tarjotaan päivittäin nykyisellään liikennepalvelua niin Kangasalan keskustaan kuin Linnainmaalle, matka-aika Ruutanasta Linnainmaalle on noin 10 minuuttia, kun aiemmin linjalla 28 matka-aika oli jopa 20 minuuttia. Linnainmaalla voi vaihtaa lukuisiin eri linjoihin, joilla mahdollistetaan yhteys Tampereen keskustaan sekä Taysille, mutta myös Lentolaan sekä Hervantaan. Nyssen reittioppaan mukaan matka-aika linjalla 45 Ruutanasta Linnainmaalle sekä vaihdolla esim. linjaan 6 Sorin aukiolle kestää arjen ruuhka-aikoina noin 40 minuuttia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Linjoilla 45 ja 46 toteutetaan nykyisellään myös lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja Ruutanasta Kangasalan keskustaan ja Havisevan koulutalolle. Linjaston muuttuessa myös aikatauluja on jouduttu aikaisemmista vuosista muuttamaan. Kangasalan kaupungin kanssa on käyty läpi uudet aikataulut ennen kauden vaihtumista. Kangasalan kouluverkon osalta Laureeninkallion oppilaat ohjataan oman Ruutan lähikoulun sijaan Havisevan koululle, jonne jo pelkkä bussilla toteuttava matka kestää yli 20 minuuttia. Linjan 45 ja 46 aikataulujen suunnittelua haastaa etenkin Pikkolan koulun ja Havisevan koulun samanaikainen alkamis- ja päättymisajankohta. Samaan aikaan ei pystytä olemaan yhdellä linja-autolla Pikkolan koululla viemässä yläkoululaisia ja Havisevan koululla tuomassa Laureeninkalliolta oppilaita kouluun. Aikataulusuunnittelussa on jouduttu tekemään priorisointia ja suunnittelua ohjaavat etenkin joukkojen kulkutarpeet. Ruutan alueelta Pikkolan yläkoululaiset muodostavat suurimman käyttäjäryhmän koulukuljetusten osalta. Kun aikataulusuunnittelussa priorisoidaan yläkoululaisia, joutuvat Havisevan koulun oppilaat saapumaan aiemmin koululle. Kangasalan osalta koulumatkan tekeminen joukkoliikenteellä toteutuu myös muilla alueilla ja esimerkiksi Liuksialan alakoululle Valkeakosken suunnalta saavutaan jo klo 7:30, jotta oppilaat ehtivät niin Alangosta kuin Valkeakosken suunnalta Pikkolan yläkoululle. Sama aikatauluhaaste on Ponsan suunnalta, josta alakoululaiset saapuvat Huutijärven alakoululle jo klo 7:38, jotta Pikkolan yläkoululle ehditään viemään yläkoululaiset.

Ruutanan alueelle on määritelty joukkoliikennelautakunnan (9.12.2021 § 107) hyväksymän palvelutasomäärittelyn mukaisesti vuosille 2022-2025 palvelutasoluokat 3, 2. ja 1. Näistä kolmesta luokasta luokka 3. on korkein. Luokan 3. osalta vuorovälitavoite alueellisesti on ruuhka-aikoina noin 30 minuutin välein ja muina aikoina tunnin välein. Liikennöintiäika on arkisin noin klo 5:30-22 välillä, lauantaisin klo 6:30-22 välillä ja sunnuntaisin klo 10-20 välillä. Kaikkia yhteyksiä muun muassa aamujuniin tai vuorotöihin Taysiin tai Hatanpäälle ei siis nykyisen palvelutasomäärittelyn puitteissa ole järjestettävä.

Tienpito ja pysäkit Ruutanan alueella

Ruutanan alue kuuluu Pirkanmaan ELY-keskuksen hallinnoimaan tiestöön. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa niin alueen pysäkeistä, nopeusrajoituksista kuin tiestön kunnossapidosta. Nysse on välittänyt Pirkanmaan ELY-keskukselle saamia palautteita ja turvallisuushavaintoja.

Pirkanmaan ELY-keskus on tehnyt palautteen johdosta liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä Laureeninkallion läheisyydessä ja laskenut nopeusrajoitus muun muassa 40 km/h kyseisellä pysäkin kohdalla. Ruutanan ja Suinula alueella on useampia pysäkkejä, joihin ei ole rakennettu erillistä suojatietä ja tai korotettua pysäkkialuetta. Pirkanmaan ELY-keskus on luvannut selvittää mahdollisen suojatien

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

rakentamista Laureeninkallion kohdalle, mutta näillä näkymin nopeita toimenpiteitä ei välttämättä pystytä tekemään. Osalle Laureeninkallion asukkaista lyhyempi matka joukkoliikennepysäkillä muodostuu kulkemalla Leppätien pysäkillä.

Linjan 95 kalusto

Linjan 95 hankintapäätöksessä on todettu, että linjalla kilpailutetaan korkealattiaista kalustoa. Autot tulevat Ruutanaan jopa Virroilta tai Mänttä-Vilppulasta saakka, joten matkantekoa mukavoittamaan pitkällä matkalla linjalla 95 on valittu korkealattiainen kalusto, joka lisää asiakkaiden mukaan myös turvallisuudentunnetta, kun linjalla ajetaan valtatieympäristössä.

Linjan 95 autoihin voi tulla lastenvaunuilla. Vaunut sijoitetaan auton alaosaan ja autoon tullaan lapsen kanssa. Useimmissa autoissa on lasten matkustusta varten hankittuja korokkeita. Korkealattiaisia autoja käytetään myös muualla Nysse-alueella, muun muassa Tampereen ja Ideaparkin välillä kulkeva linja 60 Valkeakoskelle, on kilpailutettu korkealattia-autoilla.

Ruutanassa yhteys Tampereelle toteutuu esteettömästi linjalla 45, jota liikennöidään matalalattia-autoilla. Näihin autoihin pystyy tulemaan niin pyörätuolilla kuin rollaattorilla sekä lastenvaunuilla.

Kevyen liikenteen yhteydet

Kevyen liikenteen väylät kuuluvat, kuten pysäkit ja tienpito, Pirkanmaan ELY-keskukselle. Ruutanen alueelta turvallisin yhteys Tampereen suunnalle toteutuu Kangasalan keskustan kautta. Koko väli Ruutanasta Kangasalan keskustaan on valaistu, ja kevyen liikenteen väylä kulkee erillään autotiestä.

Lähijunaliikenteen suunnitteluprosessi

Lähijunaliikenteen suunnittelusta on todettu seutuhallituksessa 26.4.2023 § 49, että junaliikenteen toimeenpanosta tehdään seutuhallituksessa päätös. Päätöksellä on käynnistetty ensivaiheen seisakkeiden esisuunnittelua tukeva selvitys sekä päätettiin varautua myöhemmässä vaiheessa toimenpiteisiin. Seudun teettämän ratakapasiteettiselvityksen mukaisesti perusteet suunnittelun kohdentamiseen tiettyihin kohteisiin ovat selkeytyneet ja niissä on tunnistettu nopealla aikajänteellä Kangasalan Ruutanen junaseisakkeen toteuttamiseen tähtäävän esisuunnitelman laadintatarve. Lisäksi Oriveden ja Tampereen välillä on tunnistettu edellytykset kehittää junaliikennöintiä tunnin välein Oriveden ja Tampereen välillä. Rahoitusta tai tarkempaa suunnittelua Ruutanen seisakkeesta tai sen käyttöönotosta ei tällä hetkellä ole tiedossa.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ruutanan linjasto on suunniteltu yhdessä asukkaiden ja kunnan kanssa. Ruutanan alueelta on toteutettu pitkään toivottu yhteys omaan kuntakeskukseen sekä Tampereen koilliseen aluekeskukseen Linnainmaalle päivittäin. Lisäksi Ruutanaasta tarjotaan nopeita yhteyksiä arjen ruuhka-aikoihin Tampereelle, mutta myös Orivedelle. Lisäksi linjoilla 45 ja 46 pyritään toteuttamaan lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja mahdollisimman hyvin.

Nyssen syyskausi 2024 on ollut käynnissä vasta muutaman viikon. Matkustajamäärien perusteella voidaan kuitenkin jo todeta seuraavia asioita:

- Linjalla 95 tehdään arkipäivisin noin 380 nousua, joista Ruutanan alueella nousuja tehdään noin 60.
- Linjalla 45 tehdään arkipäivisin noin 260 nousua, joista Kangasalan puolella nousuja tehdään noin 230.
 - Kaikista linjan 45 nousuista kunnan tarjoamalla lakisääteisellä koululipulla nousuja tehdään lähes 140.
- Linjalla 46 tehdään arkipäivisin noin 210 nousua, kaikki nousut tehdään Kangasalla.
 - Kaikista linjan 46 nousuista kunnan tarjoamalla lakisääteisellä koululipulla nousuja tehdään noin 130.

Karkeaa arvioituna voidaan todeta, että Ruutanan alueelta tai Kangasalan keskusta-alueelle tehtiin koululipuilla 270 nousua (linjat 45 ja 46) ja muita kuin lakisääteisiä koululippumatkoja tehtiin Ruutanan alueelta joko Tampereelle, Kangasalle tai Orivedelle (linjat 45, 46 ja 95) yhteensä noin 230 nousua.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että linjastomuutos ei ole vähentänyt Ruutanan alueella perusjoukkoliikenteen käyttöä vaan lisännyt sitä, kun vertailukohtena on talvikauden 2023-2024 alku ja talvikauden 2024-2025 alku. Kunnan tarjoamalla koululipuilla tehdyt matkat ovat hieman vähentyneet syksystä 2023. Tuleviin talvikausiin pyritään parantamaan myös lakisääteisiä koululaiskyytien mahdollistamisia, mutta tämä vaatii Kangasalan puolella vähintään koulujen alkamis- ja päättymisajankohtiin muutoksia, jotta kaikki lapset voidaan kuljettaa eri kouluihin.

Nykyiset sopimukset linjoilla 45 ja 46 ovat voimassa vähintään kolme vuotta ja linjalla 95 vähintään kaksi vuotta, eikä liikennöintisopimuksiin ole tarkoituksenmukaista tehdä merkittäviä liikennepalvelumuutoksia sopimuskauden aikana.

Tiedoksi

Kuntalaisaloitteen tekijä, Kangasalan kaupunki Tuomas Kähkönen, Oskari Auvinen, Pirkanmaan ELY-keskus kirjaamo, Harri Vitikka

11.09.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 17.9.2024 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 16.9.2024.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere
16.09.2024

Noora Jalonen
Hallintosihteeri

11.09.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§67

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)